

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

78/2007

Projev předsedy CV SČVP O. Rejchrt při odhalení busty prezidenta Dr. Edv. Beneše v Žatci

Vážení hosté, vážení krajané a přátelé,
z pověření

- předsednictva Celostátního výboru SČVP,
- jeho brněnského regionu-iniciátora výstavby
pomníku

- a jeho žateckého regionu organizátora dnešní
slavnosti Vás vítám a zdravím.

Zdravím a vítám každého, kdo přišel s upřímným srdcem a otevřenou duší. Každého, kdo přišel vyjádřit hold našemu prvnímu poválečnému prezidentovi Dr. Edvardovi Benešovi nejen jako státníkovi přinejmenším evropského významu, jenž se výrazně zasloužil o vznik Československa a jeho osvobození od nacistické nadvlády, ale také za jeho historickou zásluhu o návrat 40 tisíc sovětských občanů české národnosti, žijících v západní části bývalé Volyňské gubernie carského Ruska, do vlasti jejich předků.

Zdravím a vítám zejména Vás, milí krajané, kdo jste výstavbu pomníku prezidenta Dr. Beneše v Žatci umožnili svými dary. A také Vás všechny, co jste nehleděli na osobní potíže pokročilého věku a na dnešní slavnost přijeli. Všem Vám patří hluboká úcta a naše vřelé poděkování. Zvláštní poděkování patří našim „nevolyňským“ hostům, kteří pozvání našeho Sdružení přijali.

V neposlední řadě naše poděkování patří Městskému úřadu města Žatce v čele se starostou panem Mgr. Erichem Knoblauchem za to, že prosbu volyňských Čechů neodmítl, že našemu přání vybudovat v Žatci pomník prezidentu Dr. Benešovi akceptoval. Naše poděkování si zaslouží pan ing. arch. Vaníček, architekt města Žatce a pan ing. arch. Huml, kteří zhotovili projektovou dokumentaci na osazení busty Dr. E. Beneše v Žatci, a to bezplatně.

Uplynulých téměř 150 let, kdy začalo stěhování Čechů na Volyn, je historií. Z pohledu dnešních součastníků je historií i 60 let uplynulých po našem návratu. Útroby šedesátí let pojmu dvě lidské generace. Do hlubin času se nenávratně vnoří nejen samotní lidé, ale s nimi i jejich svět. Uzavřou se jejich naděje, touhy, schopnosti, životní zkušenosti, charaktery i mravní rozměry. Prožitky, v dané chvíli vymezující bytí a nebytí, přestanou reálně existovat. Co však zůstává, je jejich poselství a odkaz potomkům. Vklad, který vložili do následujících generací výchovou, rodinnou tradicí, osobním příkladem.

A vklad našich volyňských předků je živý. Vždyť je to dědictví statečných legionářů, hrdinných příslušníků Svobodovy armády, odkaz válečných hrdinů bojišť východní i západní fronty, odkaz mužů a žen odhodlaných položit i svůj život za svobodu a nezávislost Československa, odkaz mučedníků Českého Malína. Ale také nebojácných členů odbojové

organizace Blaník i žen, obdivuhodně nesoucích tíhu živitelů rodin a hospodářů po odchodu mužů do armády.

Před 60 lety zde v Žatci sedmítisícový zástup našich rodičů a prarodičů z Volyně složil přísahu věrnosti republice. Mezi námi zde jsou přítomni přímí účastníci tohoto aktu, jim a všem sdělujeme, že se k danému slibu i dnes hlásíme.

Naše Sdružení je občanskou organizací, nemá žádné politické ambice, ale nepůsobí ve vzduchoprázdnu. Je si vědomo historických souvislostí, politických příčin i důsledků. Jestliže s radostí a vděčností si připomínáme šedesáté výročí našeho návratu do původní vlasti, zcela přirozeně si musíme položit otázku, zda naši předci před jeden a půl stoletím nechybovali, když se k vystěhování do Ruska rozhodli a co je k vystěhovalectví přimělo?

Určující příčinou odchodu Čechů do Ruska byl nedostatek půdy, způsobený pro český národ nepříznivou národnostní politikou Rakousko-Uherska. Habsburkové tři staletí uplatňovali germanizační tlak, v jehož důsledku Češi ztráceli svá historická sídla i půdu a tím i obživu. Proto přední osobnosti Staročechů a Mladočechů, politických stran národního obrození, přivítali nabídku Ruska učiněnou Slovanským národům Rakousko-Uherska, podílet se na jeho kolonizaci.

Češi se převážně usídlovali v tehdejší Volyňské gubernii, byli vítáni jako lidé ekonomicky a kulturně velmi vyspělí. Během necelého století života na Volyni své pověsti dostali, nezklamali a prokázali, že ve všech směrech byli přínosem. Na tisících hektarech zakoupené půdy vedli vzorová hospodářství, vybudovali zemědělské zpracovatelské závody, ale též cihelny, cementárny, strojírný i slévárny. Dokázali, že odchodem do Ruska nechybovali, že chybovali ti, co jim doma neumožňovali podmínky stejného rozvoje.

Historie z hlediska příčin a následků připomíná zamotané klubko nití a jak je vidět, nezačíná rokem 1945. Najít začátek nelze tak, že si někdo vezme do ruky nůžku, nit přestřihne v tom místě, které se mu hodí a zbytek klubka zahodí. Připomínám to žateckému rodákovi, žijícímu ve Spolkové republice Německo, autorovi dopisů, zaslanych představitelům našeho Sdružení v souvislosti s odhalením pomníku Dr. Benešovi v Žatci.

Na Ukrajině nejen pamětníci, ale také mladší, současná generace Volyně si připomíná s uznáním bývalé české volyňské spoluobčany. Přesvědčili jsme se o tom nedávno, dne 9. května, při odhalování Pomníku volyňským Čechům symbolického hrobu v městě Rovno. Autorita a uznání, které se naši předci těšili a trvale po sobě zanechali přitahuje i dnes.

Česká menšina po celou dobu života na Volyni svůj vřelý vztah k původní vlasti, ani kontakty s ní, nikdy neztratila. Vždy se cítila součástí českého národa i jeho zápasu o samostatnost. V I. světové válce do Československých legií vstupovali její muži, ve II. světové válce v řadách Svobodovy armády spolu s muži bojovaly i ženy.

Prezident Dr. Edvard Beneš, vědom si velkého podílu volyňských Čechů na vzniku a pak

na osvobození Československa od okupantů, osobním uvizem u maršála Stalina výrazně podpořil uzavření smlouvy o jejich reemigraci do staré vlasti.

Rekl jsem, že naše Sdružení není politickou organizací, nezabýváme se ani aktuální politikou ani politikou minulých dob, to přenecháváme politikům a historikům. Nejsme povinni a ani nesmíme však mlčet ke zkrakování historie, k zaměňování příčin a následků, na jedné straně k zamlčování a na straně druhé k zveličování skutečných válečných křivd.

Prezident Dr. E. Beneš, ale také i pozdější prezident generál Ludvík Svoboda, si pomník plně zaslouží. Nesouhlasíme se současnou prezentací českých dějin popírající aktivní přínos českého a slovenského národa na vzniku samostatného společného státu, s podsouváním teze, že nový stát byl pouze darem vítězných mocností, se snižováním a zlehčováním historické osvoboditelské role Dr. Beneše. Zjevnou tendenci přisuzovat Dr. Benešovi hlavní odpovědnost za Mnichov a události následující, kategoricky odmítáme jako jednání účelové, poškozující nejen česko-německé vztahy, ale i evropskou integraci.

Výstavba pomníku Dr. Benešovi, uznávanému státníkovi, pro nás, Čechy z Volyně, i naše členy navrátivší se do vlasti později z Černo-bylské oblasti, je jedna z forem praktického naplnění přísahy věrnosti republice, dané před šedesáti lety volyňskými Čechy.

My, členové Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, odkazu prezidenta Dr. E. Beneše, světlé památce malínských mučedníků, ideálů za něž naši bojovali a v bojích obětovali své životy, svým velitelům, vlasti, národu a republice věrni zůstaneme!

*Oldřich Rejchrt
předseda SČVP
Žatec, 29.6.2007*

Jak jsem přišel na myšlenku odhalit pomník prezidentu Dr. E. Benešovi

Dne 9. prosince 1945 jsem přijel pracovat na cenový úřad ZNV do Brna. Jeden můj spolupracovník mě seznámil se sekretářkou pana Podsedníka, primátora Města Brna. Při jedné mé návštěvě v její kanceláři mě uviděl p. Podsedník, který věděl, že jsem Volyňský Čech a řekl: „Volyňáku, vrátil jsem se z Prahy, a tam mi řekl doktor Zenkl, že se prezident Beneš zasloužil u Stalina o reemigraci volyňských Čechů, a že byla podepsána.“

Možná jsem byl tenkrát jeden z prvních Volyňáků, který se to dověděl. Když jsme se pak v roce 1990 opět setkali na schůzi KPV, „Podsedník byl v Jáchymově 14 a já 5 let, se tomu zasmál, už si to nepamatoval.“

Před čtyřmi lety jsem ležel v nemocnici a na všechno vzpomínal. Uvědomil jsem si tehdy, že my, volyňští Češi, bychom panu prezidentu Benešovi měli nějakým způsobem poděkovat. Rekl jsem si, pomník, a to v Žatci, protože Žatecko se stalo domovem většiny volyňských Čechů. Seznámil jsem předsedu prof. MUDr. Dufku, pí Ničovou a některé další členy regionu s nápadem odhalit prezidentovi bustu. Všichni byli pro. Na schůzi ČsOL v Brně jsem tento návrh přednesl. Člen z Blanska, Jiří Jaroš, mi nabídl pomoc. Dal mi telefonní číslo na ředitelku muzea v Blansku pí Mgr. Evu Nečasovou a ta nám ochotně

zapůjčila na odlití bustu a doporučila i mistra na odlití. Touto cestou bych chtěl paní ředitelce Nečasové ještě jednou poděkovat. Novou bustu jsme s paní Ničovou přivezli do Brna a zde se o ni starala paní Ničová. Následně ji vezla do Prahy a pak do Žatce. Průběh odhalení busty prezidenta Beneše v Žatci je již námětém úvodního článku. *Josef Kučera*

A ještě zpráva o odhalení busty z regionu Litoměřice

Slavnost odhalení pomníku prezidenta Dr. E. Beneše v Žatci, konaná 29. 6. 2007 byla významnou událostí našeho Sdružení a proto, aby se jí mohlo zúčastnit co nejvíce zájemců z našeho regionu, odkud doprava do Žatce pro starší občany není jednoduchá, zajistil vedoucí našeho regionu krajan Josef Kozák společnou dopravu mikrobusem, což bylo velice pohodlné.

Tato pozoruhodná myšlenka, jak vyjádřit prezidentu Dr. E. Benešovi naši úctu, lásku a vděčnost za jeho velké zásluhy jak na vzniku Československé republiky, tak také na uskutečnění reemigrace volyňských Čechů do vlasti, vznikla v brněnském regionu SČVP. Tam, přičiněním Ing. Jaromíry Ničové byla zhotovena bronzová busta a tam také vedoucí regionu krajan Josef Kučera s důvěrou ve své krajany navrhl, aby náklady na tuto akci byly hrazeny dobrovolnými dary krajanů. A jak známo, jiných dotací nebylo už třeba.

K samotné akci nelze než opakovat, že byla stejně významná a důležitá, jako její náročná příprava a provedení ve spolupráci brněnských iniciátorů, zástupců CV SČVP v Praze, zástupců žateckého regionu SČVP se zástupci města Žatec a v dokonalé režii paní Mgr. Ally Finkousové, iniciátorů i organizátorů akce patří upřímně krajanům poděkování. Komentář o akci bude jistě v plné šíři publikován ve Zpravodaji.

Za náš litoměřický region bych se však ráda aspoň ve zkratce zmínila s jak milými a uspokojivými pocity jsme se vraceli ze Žatce domů.

Již zahájení akce v 10.00 hodin slavnostním průvodem účastníků a skupinou vlajkonošů za doprovodu haviřské hudby z Chomutova ve stejno-krojích směrem od MěÚ v Žatci ke kulatému náměstí, kde stála zahalená busta uprostřed květinami vyzdobené zahrádky, předznamenalo významnou událost ve městě.

Účast krajanů byla veliká. Konferenciérka, paní Mgr. Alla Finkousová, po uvítání všech zúčastněných představila vzácné hosty - přední osobnosti četných zúčastněných organizací včetně čtyř duchovních církví a bohatý program pokračoval za příznivého slunečného počasí.

Projevy mnoha řečníků, kterými byl osvětlen a zdůrazněn význam pořádané akce, byly prokládány kulturními vlozkami, které krásně a výstižně do- lad'ovaly témata akce. Například, když občanka Žatce, dcera tajemnice SČVP pí Kamily Ondrové, sólistka opery ND paní Lenka Kučerová zazpívala svým krásným hlasem hymnu „Kde domov můj“, tak velebné tóny naší hymny byly ještě dojemnější. Stejně krásně vyzněla báseň „Kde domov můj“ od volyňského básníka Jana Pospišila, přednesená paní Evou Venclíkovou. Dojemně, jako vždy, zněla „Ta naše písnička česká“, pročitěně interpretována účinkující kapelou a dále pak „Čechy krásné, Čechy mé, Ach synku, synku, doma-li jsi“ a další, vše vztahující se k tématům akce.

Vlastní odhalení busty, na jejímž podstavci jsou vyryta slova „Volyňští Češi s vděkem svému prezidentovi“, slavnostně provedli předseda CV SČVP krajan Oldřich Rejchrt, předseda brněnského regionu krajan Josef Kučera a zástupci MěÚ Žatce starosta Mgr. Erich Knoblauch a místostarosta Aleš Kasal. Potom, po projevu a modlitbě evangelického duchovního Mgr. Vladimíra Jachůka, pravoslavný duchovní ThDr. Jaroslav Šuvarský pomník slavnostně vysvětil. Představitelé zúčastněných organizací pak přinášeli k pomníku věnce a kytky za doprovodu tiše znějící hudby.

Na konci této části programu vystoupila před- sedkyně ÚV ČSBS paní Anděla Dvořáková. Po velice pochvalném hodnocení Čechů z Volyně upozorňovala

zнову, jako při každé příležitosti, na zákeřné a ne- bezpečné konání sudetského landsmansaftu v našem státě, jehož nepokrytou tendenci je zkeslit historii a zvrátit výsledky 2. světové války. Nedílnou součástí této tendence je hanobení a zneuctívání osobnosti prezidenta Dr. E. Beneše i urážení vlastenců a hrdinů. Mezi takové vlastence a hrdiny paní Anděla Dvořáková řadí zvláště volyňské Čechy a odhodlaně se staví proti tolerovanému bezpráví v našem státě.

Druhá část akce se konala v Lidovém domě, kam jsme mnozí byli dopraveni autobusem. Program, mimo oběda, byl libovolný, veselý, doprovázený živou hudbou ochotných hudebníků. Diskutovalo se, tančilo i zpívalo. Vedoucí žateckého regionu SČVP plk. V. v. Ing. Jaroslav Vodička vypomáhal účinně díky svému dominantnímu hlasovému fondu režirovat program na pódiu a sólistka ND pí Lenka Kučerová přidala k hodnotnému programu krásnou árii z opery „Carmen“ a ještě pak árii z opery „Rusalka“. Byly recitovány básně volyňských básníků a známý básník krajan Jaroslav Hons, kterému skládat rýmy pohotově na aktuální témata nečiní nejmenších potíží, osobně několik svých básní přednesl.

Po druhé hodině jsme my, Litoměřičti, odjížděli ze Žatce plni pěkných dojmů a vědomí, že jsme svým způsobem také přispěli k tomuto důležitému děkov- nému aktu našemu panu prezidentovi Dr. Edvardu Benešovi. *V. Suchopárová*

Další projev k odhalení busty prezidenta Dr. Edv. Beneše v Žatci

(Projev pana Mikuláše Šereťuka)

Vážení vzácní hosté, drazí krajané!

Dovolte mi, abych jménem žateckých volyňských Čechů a jejich přátel Vás srdečně přivítal, všele poděkoval za Vaši hojnou účast a popřál Vám hodně zdraví a mnoha let do dalšího Vašeho života. Dnešnímu slavnostnímu setkání přejeme mnoho úspěchu a zdaru.

U příležitosti 60. výročí návratu volyňských Čechů do jejich vytožené vlasti jsem si připravil slova ze srdce a duše řečená:

62 roků uplynulo od pokořující a ponižující okupace a strašné války, bojů a utrpení, kdy jsme se po létech strasti vítězné probjovali a vstoupili s prvním armádním sborem, v čele se slavným armádním generálem Ludvíkem Svobodu do osvobozené vlasti! Znovu ožívají chvíle nezapomenutelných dojmů, vzrušení, celonárodní radosti a okamžiky vrcholného štěstí!

Po dlouhé a nepopsatelné těžké noci okupace a bojů přišlo kouzelné ráno svobody. Zasloužilo slunko naděje a nejkrásnějších vyhlídek do lepších zítřků...

Byl to jeden z nejslavnějších májů v dějinách našich národů!

Avšak nikdy nezapomeneme na radostnou chvíli, kdy jsme radostně vítali příjezd transportu našich nejdražších duší, matek, otců, sester a všech ostatních drahých osob, na něž jsme toužebně čekali, repatriantů z Volyně, kteří zásluhou a velikým diplomatickým uměním našeho milovaného prezidenta Dr. Edvarda Beneše, který se nejvíce zasloužil o návrat volyňských Čechů do milované vlasti, kterou většina navrátilců znala jen z vyprávění rodičů a učitelů ze školy.

S velkou úctou se hlásíme ve svých vzpomínkách na vzácného prezidenta a velkého státníka!

Vážení přátelé, dovolte mi, abych jménem všech volyňských Čechů poděkoval vedení města Žatce, které rozhodlo o umístění památné busty druhého prezidenta Dr. Edvarda Beneše do středu husitského města Žatce. Dále všem dárcům, volyňským Čechům a jejich sympatizantům vzdáváme obrovský dík všem dobrovolným finančním dárcům, neboť bez tohoto vlasteneckého daru by tento historický památník nemohl být realizován! Není to zářný příklad o vzor vlasteneckého pocitu a národní hrdosti malé větve českého kmene, která nikdy nezradila a obstála v těch nejtěžších zkouškách?

Drazí přátelé, v neposlední řadě jsme povinni poděkovat všem vedoucím činitelům a všem osob- nostem, které se podílely a zasloužily o uskutečnění důstojného umístění busty do středu města

Žatce na Kruhovém náměstí v místě, kde architekto- nicky zapadá do stylu historického města Žatce.

Tento pomník bude živým mementem pro nás i pro ty, kteří přijdou po nás!

Každé zastavení turistů našich i zahraničních bude velikou manifestací lásky k vlasti a vlasteneckou touhou demokracie, míru a světovým nedotknutelným zákonem lidského rodu. Věříme, že tak bude navždy!

Závěrem mého vystoupení mi dovozte upozornit, že na podstavci busty jsou napsaná slova díky všech volyňských Čechů, poděkování panu prezidentovi Dr. Edvardu Benešovi, který se nejvíce zasloužil o je- jich návrat do milované vlasti.

Postavení busty to nejvíce vyjadřuje.

Děti cizinců a reemigrantů na školách: etický rámec interakce

To je téma vědecko-praktické konference s mezi- národní účastí, kterou pořádá 10.-11. září 2007 Spektrum - sdružení na podporu multikulturních aktivit v euroregionu NUTS II- Severových- od a katedra pedagogiky a psychologie Univerzity Hradec Králové při spolupráci s Radou černobylských krajanů.

Konference předpokládá:

1. Zmapovat a reflektovat etické aspekty vztahu k dětem reemigrantů a cizinců na různých typech škol,
2. Pojmenovat eticko-psychologické a pedagogické problémy spolupráce ve školní praxi (učitel-žáci z řad emigrantů a reemigrantů, učitel-rodice dětí emigrantů a reemigrantů, vzájemná interakce žáků na školách, kde studují děti cizinců a reemigrantů)

3. Vymežit doporučení pro teoretickou i praktickou oblast v etických otázkách shora uvedené spolupráce.

Konference je určena široké pedagogické veřejnosti, zejména učitelům základních, středních a vysokých škol, ale i dalším pracovníkům, rodičům z řad re- emigrantů a emigrantů.

Termín zaslání přihlášky a účastnického poplatku je stanoven na Formuláři přihlášky, který lze objednat prostřednictvím e-mailu, nebo dopisem na adresu OS SPEKTRUM, Masarykovo nám. 1, 551 02 Jaroměř-Josefov.

Těšíme se na účast našich krajanů na této konferenci. Podělte se se svými zkušenostmi ohledně etických otázek vztahů k vašim dětem, k vám, jako rodičům na českých školách.

*Doc. Boris Iljuk, CSc.,
předseda Rady černobylských krajanů*

Kniha Češi v cizině 1850-1938

V čísle 4 Zpravodaje ve zprávě regionu Brno došlo k nepřesné informaci, že tam docent Vaculík prezento- val svou novou knihu Češi na Volyni. Ve skutečnosti jde o knihu Češi v cizině 1850-1938, která se zabývá vystěhovalecům do různých zemí světa a životem tamních krajanů v uvedeném období. Kniha vyšla v polovině roku a je k dostání v prodejně skript Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, Poříčí 9, za minimální cenu.

Opravnou zprávu nám zaslal sám autor, docent Jaroslav Vaculík

Jubilejní setkání žáků českých škol na Volyni v Žatci

Rok 2007 je pro naše krajany rokem výjimečných událostí. Ať jsou to pietní vzpomínky, po 60ti letech návrat Čechů z Volyně do vlasti, slavnostní odhalení pomníku v Rovně, různá setkání, zájezdy a odhalení busty Dr. Edv. Beneše v Žatci. Jak již bylo oznámeno ve Zpravodaji, ráda by uskutečnila naše organizace v říjnu k devadesátému výročí založení první české

školy ve Zdobunově setkání všech žáků českých, polských a ukrajinských škol. Vždyť každý z nás je české dítě-dítě českých rodičů. Nebylo všem dopřáno začínat první školní krůčky v českých školách. Tenkrát naše přistěhované rodiny byly roztroušeny po různých městech, koloniích, samotách, kde byly školy jen polské a ukrajinské. Volyňská větev v cizině, to bylo nejzdravější jádro vlasteneckví, které bylo chráněno láskou v srdcích našich rodičů. Když hrozila naší vlasti nebezpečí, byli naši lidé v prvních řadách v první i ve druhé světové válce, ochotni obětovat svoje zdraví i životy.

Dnes, po devadesáti letech je to jubilejní setkání, bohužel možná i poslední, všech žáků, při kterém chceme vzpomenout a poděkovat našim učitelům a důstojně to oslavit. Proto bychom uvítali, kdybyste se ze všech regionů i se svými rodinami připojili k našim oslavám.

I když nás věkem ubývá, tím pevněji si stiskneme ruce při našem setkání.

Nezapomeňte s sebou vzít vše, co souvisí s minulostí našich škol. Různé fotografie, školní vysvědčení, seznamy učitelů, žáků, a jiné památky. Budete-li si to přát, lze tyto památky věnovat našemu muzeu v Podbořanech.

Připomínáme, že setkání se uskuteční 5. října od 10 hod. v Lidovém domě v Zatici.

Informace na adrese Anna Martišová,
Politických vězňů 1573 Zatec.

Tel.: 415 712 891, Mobil: 606 211 658

Druhá a poslední výzva bývalým obyvatelům Zdobunova

První výzva byla uveřejněna v pátém čísle Zpravodaje. Své vzpomínky zatím zaslali pouze tři krajané a to pánové: Větrovec Jiří, Deder Vladislav a Charouzek Václav. Všem jim děkujeme a zejména panu Charouzkovi, který vůbec není ze Zdobunova, ale poslal nám vše, co o Zdobunovu věděl. Znovu vás vyzýváme a prosíme, napište nám o svých rodinách, příbuzných a známých ze Zdobunova, vše, jak bylo uvedeno v 5. čísle letošního Zpravodaje. Také nám napište, zda budete mít zájem o Historii Čechů ve Zdobunově. Své příspěvky zasílejte na adresu: Miroslav Krušina, Otradovice 35, 294 74 Předměřice nad Jizerou, Tel.: 326 921 195, Mobil: 732 659 059

Pozvánka

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, region Brno, srdečně zve na setkání krajanů a jejich přátel, které se uskuteční v sobotu 6. října 2007 ve 13 hod. v sále klubu Univerzity obrany v Brně, Šumavská 4. Spojení tramvaj číslo 1 směr Řečkovice, zastávka Šumavská
Za region Brno srdečně zvou

Josef Kučera, předseda a Miroslav Rejchrt

Jak jsme žili Kupičov ve fotografiích

60 let tomu ... 1947-2007, tak nazvala Miloslava Žáková malé album fotografií, uspořádaných k 60. výročí návratu Čechů z Kupičova do staré vlasti. Sbírkou je rozdělena chronologicky do několika kapitol, shodně s historickým vývojem obce. Začíná kapitolou nazvanou Začátky českého Kupičova, čímž je myšleno období od začátku první světové války. Za „Zlatý věk“ pokládá autorka dobu mezi dvěma světovými válkami a kapitola končí odchodem kupičovských dobrovolníků do Československé armády. Poslední léta války, označená jako „Konec zlatého věku“ se týká období, kdy ve vesnici zůstali

jen staří muži, ženy a děti. Většina z těchto fotografií se proto týká kupičovských vojáků. Civilnímu obyvatelstvu je věnováno jen několik obrázků, což jsou převážně fotografie dětí. Poslední kapitola, nadešpaná autorkou „Velké naděje“, se již týká období reemigrace s novým domovem.

M. Žáková, která chtěla publikaci ukázat, jak žili generace Čechů ve volyňské obci, se její záměr zcela zdařil. Vybrala snímky vždy něčím zajímavé, ale zároveň takové, jaké ještě nebyly nikdy uveřejněné, a přitom dobře dokumentují dobu. Mnohdy velice přesvědčivě charakterizují i atmosféru těchto časů.

Sbírkou fotografií uvádí báseň Milana Šebesty, která souzní s obrázky a současně líčí celé historické období s humorem a bez pathosu. Mnohé snímky připomínají družný život vesnice. Některé ukazují typické dřevěné domky kryté došky, proti tomu jiné jsou svědectvím toho, že se i venkované uměli příležitostně obléci nejen svátečně, ale často podle módy. Proti fotografiím mládevců ve vojenských uniformách stojí obrázky těch, kteří zůstali doma a museli se tu týkat s vojáky okupačních armád-rakouské i německé.

Meziválečné období nazvala autorka výstižně „Zlatým věkem“. Po útřapách 1. světové války se vesnice začala měnit a vylepšovat svůj vnější vzhled. Slaměné došky byly postupně nahrazovány plechem. Pomocníci rolníků se stávaly nové zemědělské stroje. Několikrát tu vidíme chloubu každého hospodáře koně v chomoutech, což u původních obyvatel bylo spíše výjimkou. Nastoupil i rozvoj řemesel, obchodů i společenského života. Zejména draní peří bylo každoroční významnou událostí, kdy se při dlouhých zimních večerech nejen zpívalo, vyprávělo, ale i četlo. Kupičovští se dovedli tak bavit. V albu jsou zachyceny divadelní, pěvecké chrámové i hudební aktivity. Na mnohých snímcích se často setkáváme se stejnými osobnostmi.

„Zlatý věk“ a to nejen Kupičova, ukončila druhá světová válka. Fotografie z tohoto období se týkají především nástupu kupičovských dobrovolníků do armády. Následují obrázky vojáků v nejrůznějších obměnách až po vojenskou přehlídku v květnu 1945 v Praze. Válečný život vesnice dokládají hlavně snímky školou povinné mládeže. Závěrečná kapitola s názvem „Velké naděje“ ukazuje počátky života po návratu do toužebně očekávané staronové vlasti. Kapitola a celá publikace končí fotografiemi pořízenými při pozdějších pravidelných setkáních Kupičováků v jakémsi středisku v Krásném Dvoře.

Dobře a s citem vybrané a chronologicky utříděné fotografie s výstižnými krátkými popisky jsou vedle tiskem vydaných publikací o historii Kupičova dalším příspěvkem k poznání minulosti i pro tu nejmladší generaci. J. Fiala

Vzpomínka na naše předky

Když přijeli Češi na Volyň z Krkonoš a od Jičina, Nikdo z nich netušil, jaká je tu čeká dřina ...

Museli kácet lesy, pole zúrodnovat,

A také vesničky museli budovat ...

Vysázeli chmelnice a ovocné sady

Ze všeho se těšili a byli šťastni tady ...

A nakonec nevím, co bych měl ještě dodat

Nezbývá, než naše předky obdivovat!

Charouzek Václav, Šluknov

Další sluneční elektrárna v provozu

V červenci 2007 byla u města Úštěk uvedena do provozu druhá elektrovoltaiická elektrárna v České republice. Je to neekologičtější elektrárna, která pouze ze slunečních paprsků vyrábí elektřinu. Pro nás, volyňské Čechy, je navíc zajímavá tím, že ji vybudovala rodina pana Zdeňka Doležala,

pocházejícího ze Zdobunova. Pro tuto myšlenku pan Z. Doležal přesvědčil svého syna Miloše. Ten podstoupil martyrium se získáním všech potřebných povolení a samozřejmě také mnohamilionovou půjčku na investice spojené s vybudováním elektrárny. Pan Z. Doležal potom jako vedoucí zajistil celou stavbu, montáž, nákupy a odvoz materiálů. Je sice stavař, stavební technik, ale je mu 73 let a je obdivuhodné, že tuto stavbu, kterou si sám vymyslel, dokázal dovést do zdárného konce. Pokračuje tak ve stopách svých předků z volyňského Zdobunova. Vždyť, když se naši pradědové začali stěhovat na Volyň, nezačali stavět jenom české vesničky, jak víme z mnoha kronik, ale přinesli také na Volyň průmysl a například pomohli z vesnice Zdobunov vybudovat město. Vesnice Zdobunov měla v roce 1798 51 domů s 276 obyvateli. Začátkem růstu Zdobunova byla stavba železnice v roce 1873 z Kijeva do Brestu Litevského a v roce 1884 vybuďovali Češi, bratři Jelínkové ve Zdobunově u této trati cementárnu. A další Češi stavěli mlýny, malé slévárny a mezi nimi Doležalovi vybuďovali závod na výrobu cementového zboží. Katolický kostel ve Zdobunově, který dodnes stojí, je vybudován z cementových cihel, vyrobených rodinou Doležalů. Také dlouhý plot kolem původní cementárny, malé slévárny a mezi nimi Doležalovi vybuďovali z cihel. V roce 1908 bylo již ve Zdobunově na 10 000 obyvatel. A lze tedy říci, že k růstu vesnice Zdobunov na okresní město Zdobunov pomohli nemalou měrou Češi.

Na závěr chci popřát nově elektrárně a jejím tvůrcům mnoha let!
Miroslav Krušina

Oprava

V článku Čop 1946 na str. 3. Zpravodaje číslo 5 bylo omylem otištěno jméno vedoucího na štábu jako Vladimír Vágnner - správně má být Vladimír Vogner.

NAŠI JUBILANTI ...

Úvodem této rubriky bychom chtěli požádat vedoucí regionů, aby se shodli na její stejné úpravě. Nestejná úprava, jakou nám teď po svolené změně údajů regiony posílají, nám velmi stěžuje práci. Vybrali jsme proto jako příklad jednoduchou úpravu následujícího regionu: Děkujeme za pochopení redakce Zpravodaje

Region Litoměřice

Červenec:

84 let Šerák Karel z Boratína, bytem Chotiněves.
87 let Derflerová Anna ze Semidub, bytem Litoměřice. 90 let Křivakovská Evženie z Olšanky, bytem Děčín. 95 let Pluščenko Anna z Boratína, bytem Horní Nezly.

Srpen:

75 let Janatová Anna z Boratína, bytem Liběšice.
84 let Jersák Miroslav ze Zdobunova, bytem Litoměřice - Želetice. 86 let Novák Miroslav z Hončárky, bytem Litoměřice. 87 let Jelínková Emilie, bytem Lovosice. 92 let Uričová Marie z Boratína, bytem Třebutíčky. 101 let Průšová Marie z Mírohoště, bytem Žitnice

Září:

82 let Kuchyňka Václav ze Zavidova, bytem Polepy.
82 let Stanislavský Jaroslav z Malého Omelánku, bytem Polepy.

Všem jubilantům blahopřejeme a do dalších let přejeme pevné zdraví, štěstí a životní pohodu.

Za výbor regionu Holubová

Region Šumperk

Dodatečně uveřejňuje ještě jubilanty na 2. pololetí 2007, které tímto přiřazuje k těm již uveřejněným v čísle 6.

Srpen:

69 let Klaban Jiří, bytem Velké Losiny. 69 let Krobotová - Šalamounová Eliška, bytem Rapotín

Říjen:

65 let Raisa Trávníčková-Lišková, bytem Libina. 64 let Michálek Václav, bytem Velké Losiny

Všem jubilantům hodně zdraví a spokojenosti přeje za region *J. Žáková*

Region Chomutov**Září:**

V tomto měsíci oslavil své životní jubileum 80 let dlouholetý člen a pokladník našeho regionu pan Antonín Vegricht z obce Novokrajev na Volyni, bytem v Chomutově.

Hodně zdraví a štěstí do dalších let přeje za region

Jiřina Kačerová a jednatel J. Roller

Region Nymburk**Srpen:**

V tomto měsíci slaví svá životní výročí tito naši krajané:

70 let Ozerová Valentýna z České Lípy. 79 let Knopová Jiřina z Poděbrad. 79 let Černá Ludmila z Milovic.

Do dalších let přejeme hodně štěstí, zdraví a spokojenosti, stále dobrou náladu a životní pohodu.

Výbor regionu Nymburk

Před 90 léty

90 let už tomu, chce se parafrázovat známou báseň Jiřího Rébly Volyňského, 90 let uběhlo od narození Anny Stárkové v Sofievce na Volyni. Hezké chvíle v jejím životě uběhly rychle, jako když proutkem mávne-bylo to její šťastné dětství, její studium na rodinné škole v Lounech, doba šťastného rodinného života. Těch druhých chvil, které se táhly pomalu, bylo asi více-neklidná doba začátku 20. let 20. stol., 2 světová válka, které se aktivně zúčastnila v Svobodové armádě, úraz na Dukle, který jí páteř připomínala bolestí po celý život. Poválečná naděje na klidný život, v němž spolu s manželem chtěli rozvinout na základě svých znalostí podnikání v zemědělství v Žatci, byla záhy přetřena kolektivizací zemědělství, a to byl konec možností. Nastoupilo dlouhé období, kdy se nevyplatilo být v něčem lepší než ostatní-bylo to podezřelé, vyvolávalo to závist. Nesměla vykonávat práci strážného, protože stát, kterému se zbraní v ruce ve válce vybojovala svobodu, se jí bál svěřit zbraň. Pracovala tedy v Textil kombinátě v Podbořanech, ale i tam uměla šit rychleji než mnoho ostatních. Stát to opět vyřešil-zpevnila se norma. A tak život dospěl k roku 1989. Uvolnění, možnost zveřejnění toho, co všechno rodina prožila. Sedla a psala, výsledkem je rukopis nazvaný Kam až sahá paměť a několik drobných prací. Věříme, že to není poslední dílo, že nesloží ruce v klín a těšíme se na další pokračování. Třeba podílem na právě vznikající kronice města Zdobunova. K tomu jí přejeme hodně zdraví a síly.

Za rodinu D. Manová, dcera

Region Praha**18. 8. slaví Křikavovi diamantovou svatbu**

Setkali se jako vojáci v roce 1946 v Ústřední vojenské nemocnici v Praze. Drahomír Křikava, rodák z Brna, jako četář aspirant vykonával základní voj. službu na Hradčanech v Praze. V ÚVN na odd. ušní, nosní, krční mu byly vyoperovány křční mandle. Rotný Helena Albrechtová měla operaci nosu.

Čet. asp. Drahomír Křikava byl přeložen do Obuchu u Plzně a rotný Helena Albrechtová působila ve voj. Skupině Podbořany a na jaře 1947 demobilizovala.

V únoru 1947 repatriovala Helenina matka Anna Albrechtová s mou babičkou Marií Zedníkovou z Volyně, obce Podháje, a přijely do Podbořan.

Otec Heleny Josef Albrecht jako vedoucí SYLPA, Vladimír Jirásek, vedoucí kooperativy a Vladimír Havlíček ze mlýna byli určeni, aby zásobovali potravinami 1. čs. arm. Sbor v SSSR a Rudou armádu, proto je v srpnu 1944 po těžkém mučení zavraždili banderovci v lese a hodili do hluboké studně v naší cihelně.

V Podbořanech v českobratrském kostele 18. srpna 1947 byla svatba. Mimo příbuzných svého vyvoleného měla Helena kromě příbuzných svou kamarádku z mládeže a z 1. čs. arm. sboru Irenu Malínskou a též Vladimíra Konáška a jeho sestru Libuši z Dorostaj u Mlýnova.

Manželé Křikavovi mají čtyři dcery, nar. 1948, 1950, 1952 a 1953, které své rodiče pravidelně navštěvují. K tomuto významnému výročí blahopřeje region Praha i redakční rada Zpravodaje.

NAŠE ŘADY OPUSTILI ...**Region Chomutov**

9. července 2007 zemřel po dlouhé nemoci ve věku 89 let člen našeho regionu, příslušník Svobodovy armády pan Boris Hyhlan z obce Ploska na Volyni, bytem v Kadani.

Upřímnou soustrast rodině vyjadřuje za reg.

Jiřina Kačerová a jednatel J. Roller

Region Tachov

Ve věku 82 let zemřel 11.7. člen našeho regionu, rodák z Olšanky, pan Hladík Vladimír.

Všem pozůstalým upřímnou soustrast projevuje za region Tachov *Michlová Alžběta*

Region Litoměřice**Duben**

Kůlová Emilie z Mírohoště, bytem Brandýs n. L.. Volfová Antonie z Mírohoště, byt. Starý Týn

Červen

Votruba Josef z Mírohoště, byt. Lovosice

Červenec:

6. 7. zemřel náhle ve věku nedožitých 79 let pan Josef Licinberk, rodák z Dlouhého Pole, bytem Sudovo Hlavno. (Zprávu podala manželka)

Upřímnou soustrast rodinám pozůstalých vyjadřuje za výbor regionu *Holubová*

Region Žatec

Za několik měsíců nám odešli z tohoto světa tito naši členové:

Začátkem května zemřela Jiřina Patlajenková ze Sřívemí v nedožitých 84 letech. 12. května zemřel Antonín Šlégr z Postoloprť, rodák z Mírohoště v nedožitých 85 letech. Dne 6. června zemřel po těžké havarii a dlouhém bezvědomí p. Vladimír Blažek ze Žatce, rodák ze Zdobunova, 77letý. 10. června zemřela Evženie Blažková ze Žatce. Pocházela ze Zálesí na Volyni 77letá. 23. června tiše, ve spánku zemřela Anička Krátká ze Žatce, rodačka ze Sofievky, ve svých 86 letech. Dne 23. července tomu bylo již 10 let, co odešel člen našeho Výboru, Josef Tamchina. Vzpomínkou si ho připomíná jeho manželka Božena s celou rodinou a také i my, co jsme s ním byli ve výboru.

Tichou vzpomínkou všem zesnulým a upřímnou soustrast pozůstalým vyjadřuje za region

Kamila Ondrová

Nejsmutnější loučení je s mámou ...

Dne 26. června jsme se naposledy rozloučili v obřadní síni v Rakovníku s paní Emilií Rotkovou. Narodila se v únoru 1928 v obci Huleč Česká na Volyni. Během války, když tatínek odešel na frontu, byla velkou oporou mamince a mladšímu bratrovi. V roce 1946 odešla z Volyně za otcem do Československa. Až do příjezdu rodiny do vlasti v roce 1947 hospodařila s tatínkem na statku v Hořesedlích. Později vystudovala rodinnou školu a až do důchodu pracovala na Státním statku v Hořesedlích jako ekonomka.

S manželem vychovali dceru a syna. Jako babička pomáhala při výchově vnoučat a velikou radost měla z pravnučeka Dominika. Byla aktivní členkou odbojářských organizací, Českého svazu bojovníků za svobodu a Československé obce legionářské. Pracovala jako pokladní v okresním výboru ČSBS a byla členkou okresního výboru ČsOL a základní organizace ČSBS v Hořesedlích.

Podílela se na vypracování kroniky obce Huleč Česká. Neúnavně sháněla potřebné materiály a i finanční prostředky na její vydání. V padesátých letech se začala organizovat setkání hulečských rodáků. Ani u jednoho z nich nechyběla. A to, že jich do této doby bylo třináct, je i její velká zásluha.

Rovněž tak je třeba připomenout i její členství ve Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel. Pomáhala organizovat setkání SCVP a na nich informovala o dění v regionu.

Svými vzpomínkami přispěla i ke zdárnému setkání, které organizoval ředitel muzea TGM v Rakovníku s dalšími Volyňáky, žijícími v okrese Rakovník s redaktorkou Českého rozhlasu. Relace byla vysílána rozhlasem.

Práce v obou odbojářských organizacích nás obě velice sblížila, často jsme se navštěvovaly. Poslední dobou, když jí nemoc nedovolovala opouštět byt, jsem chodila na návštěvy pouze já. Vždy, když se v telefonu ozvalo „Tak, co je s Tebou?“, bylo třeba vyrazit na návštěvu. Zvzpomínaly jsme, hlavně na dětství, a svět byl při těchto vzpomínkách hned hezčí.

Prázdná židle u stolu, opuštěné lůžko a vědomí, že už nikdy neporadím, nepochválím, nebo i nevyhubuje, budou dlouho budit bolestné vzpomínky u nejbližších pozůstalých. Stále se vzpíráme uvěřit, že se už nikdy nesetkáme. A tak, když zazvoní telefon, z celého srdce si přeji, aby se na druhém konci ozvalo „Tak co je s Tebou?“

Šimánková Emilie

Příspěvky na tiskový fond červen-srpen 2007**Region Žatec:**

Manželé Bernatovi, Volovice 200 Kč, Václav Musil, Dobroměřice 200 Kč, Emanuel Rampa 100 Kč

Region Litoměřice:

Region z výroční členské schůze 1000 Kč
Míla Smetanová, Encovany 500 Kč, Jiří Buchtín, Ústí n. L. 150 Kč, Anna Hendrychová, Štětí 150 Kč, Lída Doležalová, Vyšehovice 150 Kč, Jarmila Dědková, Měcholupy 150 Kč, Josef Vyletěl, Turnov 50 Kč

Region Šternberk

Josef Vohralík, Unčovice 200 Kč

Region Šumperk

Václav Fric, Víkřovice 300 Kč, Marie Kulichová, Šumperk 200 Kč

Region Praha

Miluše Olivová, Manušice 200 Kč

Za dary ze srdce děluje redakce Zpravodaje a SCVP

Sbírka na výstavbu busty Dr. E. Beneše, červen-srpen 2007**Region Litoměřice**

Evgenie a Miloslav Jirsákoví, Želetice 1000 Kč, Jiří Opočenský, Horní Řepčice 1000 Kč
Jaroslav Opočenský, Horní Řepčice 200 Kč, Věra Suchánková, Roudnice n/Labem 200 Kč

Region Praha

Miluše Olivová, Manušice 200 Kč

Příspěvky pomník Rovno**Region Litoměřice**

Pavla Melničáková, Bobkovice 100 Kč, Anastázie Gernerová, Litoměřice 100 Kč, Marie Janouchová, Děčín 50 Kč

Důležité upozornění! Jelikož se množí dotazy dárců na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje.

Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. **Číslo konta:** 000000-1937591369/0800, Čs spořitelna a.s. - Rytířská 29, Praha 1. **Dary můžete posílat i na adresu hospodářky Sdružení: Marie Nečasová, Svidnická 509, 181 00 Praha 8, tel.: 233 550 070.** Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejnění darů-dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu!! **Krajané! Neposílejte v žádném případě peněžní dary na adresu redaktorky! Díky za pochopení.** Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu: **Antonie Kramná, ul. Černého 513/5, 182 00 Praha 8,**

Tiráž: Zpravodaj vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají jejich autoři. Vychází jako občasník. Šéfredaktor: Věra Latzelová. Příspěvky nejsou honorovány, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová, Slapská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zásilek povoleno Česká pošta, s.p. odštěpným závodem Praha č.j.nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo: 28. 8. 2007